

Maikku Hollola

Murhia ja kenkiä

T. Lángos ratkaisee 1

LIND&CO

Murhia ja kenkiä

Maikku Hollola

Murhia ja kenkiä

T. Lángos ratkaisee 1

LIND&CO

www.lindco.se
info@lindco.se

ISBN 9789181202878

KL 84.2

Nimikkeen automaattinen analysointi tietojen, erityisesti mallien,
trendien ja korrelaatioiden, saamiseksi tekijänoikeuslain 13b §
("tekstin- ja tiedonlouhinta") mukaisesti on kielletty.

© Maikku Hollola ja Bokförlaget Lind & Co, 2026

Taitto: Markus Paajala

Kansi: Eija Jorma

Kannen suunnittelussa on hyödynnetty tekoälyä.

Kustantaja: Bokförlaget Lind & Co Ab,
Box 1052, 101 39 Tukholma, Ruotsi.

Kirjapaino: Libri Plureos GmbH,
Friedensallee 273, 22763 Hampuri, Saksa

HENKILÖT:

Eerika Ruutana. Kirjailijaksi haluava nainen Kismóran pikku-kaupungissa lähellä Unkarin ja Serbian rajaa.

Tero ja Tuomas. Suomalaiset rajavartijat komennuksella Unkarin helteissä.

Anna Nagy. Pormestarin vaimo, lääkäri, joka on lähdössä Yhdysvaltoihin.

Attila Molnár. Kutsumanimeltään Atti. Kylpylänjohtaja, joka haluaa pitää kylpylän ovet auki hinnalla millä hyvänsä.

Bence Kovács. Eerikan lihaksikas naapuri, joka on erikoistunut polkupyöriin ja naisein.

Dániel Makra. Kutsumanimeltään Dani. Poliisipäällikön poika, joka tarvitsee rahaa.

Erzsébet Makra. Kutsumanimeltään Erzsi. Poliisipäällikön vaimo, joka ei hyväksy aitaa Serbian rajalla.

Hunor. Hiljainen mies, joka nukkuu milloin missäkin.

Ilona Teleki. Eerikan puhelias naapuri, joka opettaa englantia.

István Makra. Tuttavilleen Lángos. Poliisipäällikkö, joka opiskelee englantia brittisarjoista ja haikailee vaimonsa perään.

János Szóke. Maanviljelijä ja kylän jobbari, joka asuu vaimonsa kanssa lähellä rajaa.

Mária Erdős. Nuorempi konstaapeli, joka tuntee muodin.

Miklós Nagy. Kutsumanimeltään Miki, suosii itse nimeä Mike. Pormestari, joka tietää kaiken aina ensimmäisenä.

Nóra Molnár. Kylpylänjohtajan vaimo, lääkäri, jolla on vastaanotto kylpylässä.

Rózsa Szőke. Kylän ravintolan emäntä, Jánoksen vaimo, joka hallitsee chilin käytön.

Sándor Tóth. Kutsumanimeltään Sanyi. Rakennusmestari, joka on juuri ylennetty korkeaan virkaan.

Zoltán Élő. Kutsumanimeltään Zoli. Nuorempi konstaapeli, joka osaa sujuvaa englantia.

Tintti. Ystävä, joka on huolissaan puolisonsa menettäneen Eerikan jaksamisesta ja pärjäämisestä uudessa elämäntilanteessa.

Pekka Ruutana. Eerikan poismennyt puoliso.

Keskiviikko

1.

Kuuma ilma väreili ja sai horisontin vääristymään. Edes karpäset eivät jaksaneet lentää täällä. Kaukaisten parakkien lisäksi ei näkynyt mitään, vain rautalanka-aitaa silmän kantamattomiin. Vähäisetkin puut ja pensaat oli raivattu silloin, kun rakentaminen alkoi. Ei piiloja, ei mitään syytä tulla tälle paikalle. Hiekkaa ja kortta. Ankean näköistä seutua, johon aita teki ruman arven.

Rajavartijat ohjasivat heidät löytöpaikalle. Maa oli kovaa ja hiekkaista, suttuisia jälkiä näkyi siellä täällä ja tumppeja sitäkin enemmän. Unkarin ja Serbian välinen raja-aita nousi lähes kolmen metrin korkeuteen. Tai tarkalleen ottaen rajalla seisoi kaksi aitaa, joiden välissä oli parin metrin väli. Pakolaisia varten rakennettu parakki siinsi kilometrin päässä. Se oli vastaanotto-piste eli viimeinen paikka, johon kukaan halusi joutua.

Ruumis oli auki kaivetussa kuopassa aidan ja parakkien välisellä jättömaalla. Se oli peitetty pressulla, mutta toinen jalka korkokenkineen pilkotti esillä. Asetelma oli kuin irvokas huutomerkki. Vartijat pysyttelivät etäällä kuopasta, katseet maahan luotuina kuin pahankuriset poikaset ilkiteosta kiinnijääneinä.

Poliisipäällikkö István Makra siirtyi lähemmäs tarkastellakseen ruumista tarkemmin. Naisen jakkupuku oli veren tahrima, kasvot peitettyinä pressulla. Kun hän kohotti kangasta, alla odotti kammottava näky. Ei elämän päättymiseen tottua voinut, mutta samaan aikaan aivot alkoivat jo työskennellä tapauksen parissa. Näin rumaa jälkeä. Kuka ja ennen kaikkea miksi?

Parin sadan metrin päässä, aidan toisella puolella näkyi ihmisiä. Tieto ruumiista kiinnosti ylipyrkijöitä. Heti kun vainaja saataisiin siirretyksi, tiedusteluryhmä lähtisi liikkeelle tarkistamaan, pääsisikö tästä kohden muitakin läpi. Sitä tulijat eivät tienneet, että korjaajat olivat jo tulossa paikalle.

Aidassa oli aukko, mutta siitä ei voinut päätellä mitään. Metalliverkkoa oli leikattu mutta oudosti molemmilta puolilta. Nainen oli voinut tulla kummalta puolelta vain. Tai ehkä hänet oli tuotu paikalle.

Rajavyöhykkeen jälkeen Unkarin puolella alkoi keltaisena hohtava auringonkukkapelto: János Szóken maat. Juuri János oli ilmoittanut ruumiista. Miksi hän oli liikkunut raja-alueella, se pitäisi selvittää. Samoin muuta tilan väkeä pitäisi jututtaa, josko he olisivat havainneet öistä liikettä rajalle vievällä tiellä.

Toinen rajavartijoista oli viimein rohkaistunut ja lähestyi. Hänellä oli selvästi asiaa.

Päällikkö halusi ehtiä ensin ja sanoi: ”Päätitte sitten peittää ruumiin.”

”Pantiin pressu mutta ei me muuten. Ihan vaan ettei kenenkään tarvitsisi katsoa.”

Mies astui askeleen taaksepäin.

”Mihin muuhun koskitte?” päällikkö kysyi.

Nuorempi konstaapeli Zoltán Élő oli laskeutunut kontilleen ja kurkki montun pohjalle.

”Pakolaisen paskat ne omia tappelujaan peittelevät”, toinen vartija huusi kauempaa.

”Ei päätetä vielä, tutkitaan ensin”, päällikkö sanoi.

Zoltán luutteli ääneen havaintojaan.

”Ei koruja, ei kelloa, ei laukkuu. Nainen se on, kasvot lytyssä.”

”Onko raahausjälkiä?” päällikkö kysyi.

”Ei ole voinut tässä tapahtua. Verta ei ole juuri lainkaan, vaikka pää on murskana.”

Autoja kaarsi paikalle kaksi lisää. Zoltán riensi ottamaan rikospaikkatutkijoita vastaan ja ohjasi heidät ja ruumisauton löytöpaikalle.

Päällikkö käveli rajavartijoiden auton luokse. Toinen nuorista pisti tupakaksi. Päällikön teki mieli kysyä, oliko pojalla ikää tarpeeksi tuota pahetta varten, mutta hän malttoi mielensä.

”Otetaanpa uusiksi. Kumpi löysi ruumiin?”

”Yhdessä me oltiin”, toinen rykäisi.

”Ja kumpi tarttui lapion varteen?”

”Ei me mitään lapioitu.”

”Peitto vaan laitettiin, muuhun ei koskettu.”

Sana peitto särähti korvaan. Kotona tuon naisen pitäisi olla, oman peiton alla heräämässä uuteen, luojan antamaan aamuun, päällikkö ajatteli.

”Asia selvä, hyvä ettette koskeneet. Muuten saisittekin sanoa tälle uralle hyvästit.”

Hän lähti kohti autoa ja kuuli, kuinka miehet kiroilivat raskaasti keskenään. Niin kirosi hänkin. Tänne ei ruumiita kairattu.

Poliisiauto kurvasi parakin pihaan. Neljä vartijaa käveli laiskanpuoleisesti heitä vastaan. Suurin osa kuulusteluhuoneista oli tyhjiä, mutta parin laitimmaisen ikkunoista kurkisteli

muutama ylitullut. Pihalla polttelevat tumppasivat sätkänsä kiireesti ja siirtyivät sisälle. Poliisi ei ollut korkeassa huudossa näiden ihmisten keskuudessa.

Tieto ruumiista ei vaikuttanut hermostuttavan vartijoita täälläkään. *Yksi vähemmän häiritsemässä*, kuulosti olevan joka miehen mielipide, *mitä noista, niitä riittää*. Kukaan ei ollut nähnyt mitään eikä kuullut mitään. Päinvastoin, nyt oli rauhallista, kun ihmisiä oli liikkeellä vain murto-osa aiempaan verrattuna.

Siitä ei ollut kauan, kun tilanne oli ollut kaoottinen. Ensin muutamat, lähinnä nuorista miehistä koostuvat porukat olivat ilmaantuneet kaupungin kaduille reput ja retkeilypatjat selässä. Passeja oli ollut vain osalla, ja suurin osa rahattomia. Aluksi kaverit oli kiidätetty samoin tein takaisin rajan toiselle puolelle, sillä rajavartijat kyllä tiesivät paikat, joissa se onnistui ilman muodollisuuksia. Mutta kun määrä kasvoi, tilanne karkasi käsistä. Ihmismassat valuivat Kismóran pikkukaupunkiin kuin Tizsan tulva-aalto. Paniikki nousi, paikallisetkin muuttuivat levottomiksi ja väkivalta lisääntyi. Pohjoisesta lähetettiin lisää miehiä ja poliitikot huusivat kurkku punaisena milloin pääkaupungissa, milloin EU-kokouksissa, että jotain oli tehtävä.

Puheisiin kyllästyneet paikalliset perustivat kodinturvajoukkoja, eikä poliisikaan kohta tiennyt, kumpi oli pahempi: Unkarin läpi mateleva ihmismassa vai vastarinta, joka ei pysynyt rauhanomaisena. Ihmiset valittivat, että varastoista hävisi kaikki syötävä sianihraa ja edelliskesän perunoita myöten. Liikkeellä oli kotimaisiakin, tilanteen hyväksi havainneita veijareita, jotka saattoivat rellestää rauhassa, kun syy kaatui aina pakolaisten niskaan. Oikeistoradikalismi nosti päätään, ja sen huomasi poliisin omissakin joukoissa.

Rajavalvontaan saatiin lopulta apua myös EU:lta. Ihmiset oli saatu kulkemaan ohjatusti rajapisteiden läpi tai etsimään

onneaan pohjoisempaa. Oltiin aidasta muuten mitä mieltä tahansa, tilanteen se oli rauhoittanut. Tai niin ainakin virallisissa puheissa sanottiin.

Päällikkö kääntyi autoa kohti. Zoltán otti juoksuaskeleita huomattessaan lähtöaikeet.

”Sain tikulle eilisen tallenteen aseman kautta tulleista”, hän sanoi.

Lángos huokaisi. Töitä tiedossa. Mutta seuraavan päivän vapaapäivästä hän ei luopuisi kuin mahtikäskystä.

Torstai

2.

Kismóran poliisipäällikkö seisoi A-tikkailla räystäään alla. Seinärappaus oli lohkeillut kosteudesta, jota keväiset sateet olivat piiskanneet sinnekin mihin veden ei olisi kuulunut mennä. Mies oli pukeutunut pelkkiin sortseihin, ja jos pienten pastellinsävyisten talojen reunustamaa katua olisi kävellyt joku, hän olisi nähnyt vain kylpylätossuihin puetut jalat, turvonneet nilkat, karvaiset sääret ja sortsien vyötärön päälle kimmoisana laskeutuvan mahan.

Mutta ei kukaan tietenkään kävellyt kadulla. Kismórássa ei kukaan kävellyt näillä helteillä eikä varsinkaan tällä asuin-alueella, jonne itse pormestarikin oli rakentanut talonsa. Täällä kaikki liikkuvat ilmastoiduilla autoilla, se oli luonnon laki.

Mies oli palannut kaupunkiin kaksikymmentä vuotta aiemmin vaimonsa kanssa. Nyt hän asui suurin toivein rakennettua kaksikerroksista taloa yksin, ja se näkyi kaikesta: rapistuvasta rappauksesta, kuivahtaneesta puutarhasta ja verhoista, joita ei ollut tomutettu vuosikausiin.

Vaimo Erzsébet eli Erzsi oli Lontoossa töissä, eikä mies enää muistanut, monettako vuotta. Kun vaimo edellisen kerran oli käynyt talossa kolme ja puoli vuotta sitten, hän oli kyllä huo-

kaillut näkemälleen muttei ollut tehnyt mitään minkään eteen. Talon aiempi kauneus alkoi olla enää vain muisto.

Poika Dániel, Dani, opiskeli alueen pääkaupungissa Szege-
dissä, mutta hänellä olivat nuoren miehen menot ja kiinnos-
tuksen kohteet. He tapasivat aivan liian harvoin.

Yllättäen, kesken kuuman ja uneliaan aamupäivän, katua
käveli vieras nainen reppu selässään. Hän oli selvästi turisti.
Jopa ihmisten tarkkailuun kouluttamaton silmä olisi pystynyt
päättämään sen.

Sen näki vaatteista. Täällä ei kukaan pitänyt pitkälahkeisia
sortseja hameen alla, vaan hame oli hame ja sortsit sortsit ja
kun valitsi jommankumman, maailmassa säilyi järjestys.

Sen tiesi myös vaatteiden väristä. Täällä pukeuduttiin kesäi-
sen värikkäisiin vaatteisiin, ehkä oranssin sävyihin tai heleään
siniseen, ja vain hullu olisi lähtenyt taivaltamaan katua tum-
manharmaassa mekossa ja mustissa sortseissa.

Sen tiesi huulipunasta, jota ei ollut, sillä täälläpäin keski-
ikäisetkin naiset huolehtivat ulkonäöstään. Sillä oli merkitystä,
miten ihminen piti huolen itsestään.

Sen näki kengistä, jotka neonvärisinä kiinnittivät miehen
huomion jo kaukaa, kun hän tikkailla seisoessaan näki tum-
man hahmon ilmestyvän luotisuoran kadun keskustan puo-
leiseen päähän. Täällä lenkkareita pidettiin lenkillä eikä juuri
kukaan edes harrastanut juoksua. Se oli Budapestin, Szegedin
ja muiden suurten kaupunkien villityksiä. Liikuntaa sai, kun te-
ki töitä, eikä kukaan hullu juossut vapaaehtoisesti minnekään.
Naiset pitivät kesäisin sandaaleita tai korkokenkiä. Ne saivat
säären kaartumaan kauniisti.

Myös reppu ja kädessä heiluva videokamera paljastivat ul-
komaalaisen. Täällä reppuja käyttivät koululaiset eikä aikuisel-
le naiselle tullut mieleenkään nostaa sellaista selkäänsä. Lau-
kussa oli jotain raskasta, senkin mies erotti. Olkaimet painuivat

hartioihin, ja kun mies oli jo kiivennyt takaisin piiloonsa räystään alle, hän kuuli naisen kiihtyneen hengityksen.

Paljastavinta oli silti käveleminen. Kukaan ei lähtisi kävelemään näillä keleillä. Mykkä-Hunorkin kulki pyörällä. Käveleminen kesällä oli silkkaa järjettömyyttä.

Rappaus rapisi kasvoille ja jäi kiinni rinnan ja vatsan karvoitukseen. Yskitti. Ärsytti.

Mies notkisti polviaan sen verran, että vilkaisi ohitse puuskuttavaa naista. Tämä katsoi suoraan takaisin ja puristi käsilaukkuaan kuin aarretta. Nainen oli pyöreä sellaisella lep- poisalla tavalla kuin keski-ikäiset usein alkoivat olla.

Mies palasi piiloonsa ja juuri silloin hän kuuli naisen tomeran äänen: *”Jó napot kívánok!”*

Nainen tervehti, toivotti unkariksi hyvää päivää, ja piilostaan räystään alta mies mutisi: *”Csókolom kezét”*, suutelen kät- tänne, niin kuin tapoihin kuului.

Yllättävää, että turisti osasi unkaria. Lähistölle oli alkanut ilmaantua muutamia vuokrattavia lomataloja sen jälkeen, kun naapuriin noussut uusi asuinalue oli ylittänyt viiden vuoden iän. Ensimmäiset maksuvaikeudet ja avioerot olivat muuttaneet ihmisten tilanteita, ja osa oli joutunut panemaan talonsa vuokralle.

Rakentaminen oli ollut korkeiden hintojen takia jo pitkään lähes pysähdyksissä, ja ammattimiehet olivat lähteneet ulkomaille parempien palkkojen perässä. Valtio oli alkanut maksaa miljoonien forinttien tukea perheen ensimmäisen talon rakentajille, mutta tekijöitä ei ollut enää jäljellä riittävästi. Saksaan ja muihin korkeamman elintason maihin töihin lähteneet eivät halunneet palata. Jäljelle jääneet pystyivät pyytämään työstä minkälaista hintaa tahansa, ja rakennuskustannukset sen kun nousivat. Lisäksi vanhojen talojen ja asuntojen kauppa kärsi siitä, että niin monet halusivat rakentaa uutta rahallisen tuen toivossa.

Nyt kaupunki oli EU-rahoilla rakentamassa asuntolaa muualta tuleville rakennustyöntekijöille, jotta työvoimapulaa saataisiin helpotetuksi. Mies ei voinut ymmärtää, miksi talo oli nousemassa juuri tälle asuinalueelle. Maata kyllä olisi löytynyt kauempaankin. Jotain suhmurointia maakauppoihin liittyi, niin kuin lähes aina.

Turisteja Kismórássa vielä riitti. Serbian rajaon nojaava kylpyläkaupunki sai vierailijoita niin naapurimaasta kuin kauempaakin. Mutta Újvárosin kaupunginosassa turistit eivät olleet jokapäiväinen näky.

Mies kurkisti taakseen. Nainen näytti olevan matkalla aivan kadun toiseen päähän. Viimeisessä talossa asuva englannin opettaja Ilona tietäisi pian myös, että Újvárosiin oli tullut uusi ihminen. Ja jos Ilona sen tiesi, kohta tietäisivät kaikki muutkin.

Ajatukset vaelsivat väkisin työasioihin. Edellisenä päivänä oli löytynyt ruumis, ja tutkinta asemalla oli jo vauhdissa. Häntä olisi kaivattu myös, mutta vapaapäivä oli sovittu jo kauan sitten. Kuollut nainen oli jotenkin päässyt Serbian ja Unkarin rajan yli tai ohi. Ja aivan kuin laiton rajanylitys ei olisi tarpeeksi paha asia, nainen oli kuollut ja joku oli haudannut hänet matalaan kuoppaan raja-aitojen lähistölle väliin juuri Kismóran kaupungin kohdalle. Murha, itsemurha tai vahinko, kaikki vaihtoehdot olivat yhtä ikäviä. Kasvot olivat pahoin vaurioituneet eikä tunnistamista auttanut se, ettei mitään tavaroita ollut löytynyt.

Tiedon ruumiista oli ensimmäisenä saanut kaupungin pormestari Miklós Nagy. Pormestarin puhelu oli ollut hyvin läpinäkyvä.

”Jos tällaista on päässyt tapahtumaan, olisikohan tutkinnan kanssa mahdollista pitää mahdollisimman matalaa profilia? Olisihan se kaupungin kannalta harmillista, jos tulisi kielteistä

julkisuutta ja kylpyläturistikin – mitä he sanoisivat... Ja kato-
sihan niitä ihmisparkoja valitettavasti Välimereenkin”, Miklós
oli selittänyt.

Vieläkin kylmäsi. Vaikka tämä oli hänen työtään, vainajiin
ei koskaan tottunut. Jonkun elämä oli katkennut, joku oli me-
nettänyt tyttärensä, joku vaimon tai ystävän. Miklóksen ääni
oli ollut empaattinen mutta sanat karmaisevat.

Silti puhelu kuvasi hyvin sitä, miten kaupungissa toimittiin.
Pormestariin luotettiin ja hän kantoi korostetun äänekkäästi
vastuun ihmisistään. Vaikka se olikin hyvä asia, poliisiin näkö-
kulmasta marssijärjestys oli aina auttamattomasti väärä. Monta
kertaa oli käynyt niin, että rikospaikalle oli ensimmäisenä eh-
tinyt joku pormestarin lähettämä sivullinen poliisiviranomais-
ten sijasta. Yritä siinä sitten kerätä rikospaikalta todisteita.

Oli helppo arvata, keneltä pormestari oli tietonsa saanut.
Paikallisen ravintolan emännän Rózsán tunsivat kaikki kau-
punkilaiset, samoin hänen yrmeän miehensä Jánoksen. Ja vaikk-
a joistain asioista ei koskaan puhuttu niiden oikeilla nimillä,
näin pienessä kaupungissa oli ylipäättään mahdotonta pitää
asioita salassa. Rózsalla oli ihailijansa, se oli selvää, ja se selitti
osaltaan ripeän tiedonkulun.

Puhelin soi, se oli pormestari. Ilmeisesti Miklós osasi jo luke-
kea ajatuksiakin. Ei tehnyt mieli vastata. Pirinä yltyi vaativaksi.

Puhelu oli lyhyt. Pormestari kertoi, että raja-alueelta oli nyt
löytynyt vainajalle kuuluneita esineitä. Jälleen tieto, jonka olisi
kuulunut tulla aivan toista kautta. Kumma juttu, että edellisen
päivän etsinnöissä ei ollut löytynyt yhtään mitään.

Mies vilkaisi vielä kerran räystään alle. Hänen aikaansa-
noksestaan ei ollut juuri mitään hyötyä, sillä katonraja näytti
aiempaakin pahemmalta. Se mikä vielä aamulla oli ollut pieni
kosteusvaurio, oli nyt romauttanut alas ison palan seinärap-
pauksesta.

Murhia ja kenkiä avaa lämminhenkisen dekkarisarjan
T. Lángos ratkaisee!

Unkarilainen, levolliselta näyttävä kylpyläkaupunki Kismóra kätkee synkän salaisuuden: Unkarin ja Serbian rajalta löytyy tuntemattoman naisen ruumis, jonka toisessa jalassa on arvoituksellinen ja kallis kenkä. Tutkintaa johtaa poliisipäällikkö Lángos, joka tuntee kaupungin ja sen vaikutusvaltaiset asukkaat liiankin hyvin.

Samaan aikaan Kismóraan saapunut suomalainen Eerika etsii uutta alkua ja kirjoitusrauhaa, mutta ajautuu tahtomattaan keskelle outoja sattumia, mielenkiintoisia huhuja ja huolellisesti varjeltuja salaisuuksia. Pikkukaupungin asukkaat vaikuttavat mukavilta ja tekevät Eerikan olon kotoisaksi. Kuka tahansa heistä saattaa kuitenkin olla murhaaja.

Maikku Hollola on Johanna Hulkon ja
Kristiina Olmiala-Szépin kirjailijanimi.

KL 84.2
ISBN: 978-91-8120-287-8

www.lindco.se